

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ІНВЕСТУВАННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ ПРЕДСТАВНИКАМИ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ В УКРАЇНІ

Важливим завданням державної фінансової політики в Україні є залучення та ефективно використання інвестиційних ресурсів в національній економіці. Одним із джерел таких ресурсів є заощадження українських домогосподарств, які надзвичайно різноманітні за своїм складом, що, відповідно, зумовлює наявність численних фінансових інструментів їх залучення до сучасних інвестиційних процесів.

В сучасних умовах серед найбільш поширених інструментів інвестування заощаджень населення на вітчизняному фінансовому ринку слід виокремити: грошові кошти у формі національної та іноземної валют, банківські депозити, кошти на рахунках у небанківських фінансово-кредитних установах (кредитних спілках, недержавних пенсійних фондах тощо), цінні папери, золото [1].

Однак постійне зростання обсягів готівкових заощаджень домогосподарств в Україні свідчить про те, що запропоновані способи їх акумуляції вітчизняними фінансовими посередниками, на жаль, працюють не зовсім ефективно.

Яскравим підтвердженням цьому слугує дослідження інвестиційних можливостей та очікувань середнього класу в Україні, проведене у грудні 2018 року в різних регіонах України [2]. Дослідженням було охоплено понад 300 представників середнього класу, дві третини з яких становили працівники ІТ-сфери. Типовий респондент вищенаведеного дослідження має середньомісячний дохід у розмірі від 3 до 4 тис. дол. США на сім'ю, половину з якого вдається заощаджувати. Такий фахівець уже мав досвід інвестування (хоча і не зовсім вдалий), однак, не зважаючи на це, не відхиляє можливості знову спробувати себе у ролі інвестора.

Насамперед зазначимо, що абсолютна більшість опитаних надають перевагу традиційним інструментам інвестування, а саме: депозитам і вкладенням у нерухомість (рис. 1), що свідчить про те, що ризикувати українці поки що не дуже готові. Хоча, з іншого боку, деякі з них уже мають позитивний досвід інвестування у криптовалюти і розвиток власного бізнесу. А основною метою, яку переслідують представники вітчизняного середнього класу, інвестуючи заощаджені кошти є, традиційно, отримання додаткового джерела доходу.

Досвід інвестування*



Рис. 1. Основна мета та інструменти інвестування представників середнього класу в Україні у 2018 році [2]

При цьому більшість респондентів зазначили, що готові використати нові інструменти інвестування - спробувати вкласти свої заощадження у бізнес або стартап, бажано у сфері інновацій, альтернативної енергетики та IT.

Середній розмір потенційних інвестицій представників середнього класу становить біля 10 тис. дол. США під 10% річних на термін до трьох років, причому близько 15% респондентів вказали, що готові інвестувати від 30 тис. дол. США і більше (рис. 2).

Потенційна інвестиція



Характеристики потенційної інвестиції (розмір, дохідність, ризиковість) майже не відрізняються для IT та не-IT. Середній інвестор готовий вкласти \$3000-\$10000, на 1-3 роки, під 10% річних в доларах.

Рис. 2. Середній розмір потенційних інвестицій представників середнього класу в Україні у 2018 році [2]

Однак варто наголосити, що для українців головним критерієм для інвестування все-таки залишаються низькі ризики, адже лише одиниці з них готові ризикнути своїми заощадженнями, не маючи більш-менш вагомих причин вважати, що їхня інвестиція буде успішною.

Відтак організатори дослідження констатують, що загалом потенціал приватних інвестицій в Україні може становити до 1 млрд. дол. США, насамперед за рахунок великої кількості ІТ-спеціалістів у країні (50-60 тис. фахівців), які мають змогу інвестувати від 25% до 50% свого щомісячного доходу і шукають відповідні інструменти для цього.

Однак в Україні є певна проблема, пов'язана із обмеженим вибором доступних і зрозумілих для пересічного українця інструментів інвестування. Фактично найбільш популярними інвестиційними інструментами залишаються нерухомість і депозит. А ось альтернативні інструменти заощаджень вимагають спеціальних фахових знань і є затратними за часом. Тому на сьогоднішній день в Україні існує гостра потреба в простих і гнучких інструментах інвестування з низьким вхідним порогом (від 3 до 10 тис. дол. США), більш-менш передбачуваним результатом, мінімальним залученням і прибутковістю, вищою ніж дохідність за валютними депозитами.

Таким чином, дослідження основних інструментів інвестування дає підстави стверджувати, що конкретні рішення представників середнього класу щодо доцільності здійснення заощаджень та вибору тих чи інших інструментів інвестування поєднують у собі як елементи об'єктивного оцінювання загальної економічної ситуації в державі та величини власних доходів, так і суб'єктивні мотиви співвідношення дохідності і ризику обраних інструментів інвестування.

Література:

1. Кізима Т. О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія / Т. О. Кізима; [вст. слово С. І. Юрія]. К.: Знання, 2010. 431 с.
2. Ярова М. Депозити і нерухомість: скільки, як і куди інвестують айтишники в Україні – дослідження. URL : <https://ain.ua/2019/02/14/chastnye-investory-v-ukraine/>.